

Křesťanství se pro schopnost sjednotit rozdrobené kmeny východních Slovanů v pevnější svazek stalo jedním z pilířů formování raně feudálního státu XI-XII století. Proces christianizace byl velice zdlouhavý a o plné evangelizaci ruského národa lze hovořit až v době tatarské nadvlády, kdy napomohlo odolat síle cizích nájezdníků. Tradice národů, které obývaly území pozdější Kyjevské Rusi a vliv přílehlých významných starokřesťanských středisek zanechaly na raném křesťanství východních Slovanů svůj vliv. Byly to misie antiochijského patriarchátu, vycházející z tradic helenizovaného židovství, které christianizovaly nejstarší církevní sbory v oblasti. Arménská a gruzínská církev a na jihu církev gótská tuto tradici uchovaly pro mladší církevní sbory. Významná byla přítomnost palestinské formy askeze, která se zde později utvrdila rovněž vlivem athoské-palestinské askeze mezi pečerskými monachy. Církev se vyrovnávala s hluboce zakořeněnou vírou pohanů, přičemž do sebe křesťanství na Rusi některé prvky slovanského pohanského kultu přejalo. Sklon konkretizovat křesťanská dogmata a vytvářet obrazné formy podání křesťanského učení byl charakteristickým rysem raných forem ruského křesťanství. Výběr bohosloveckých systémů uvnitř křesťanství byl pohanstvím rovněž ovlivněn. Docházelo proto ke střetům s řeckým klérem, který zaujímal vůči pohanům nesmiřitelný postoj. Působením řecké hierarchie převážily na Rusi texty církevních otců, kteří vycházeli z učení alexandrijské bohoslovecké školy se specifickým způsobem výkladu Písma a křesťanské nauky. Národ a jeho historii chápali jako součást dějin spásy. Idea národa ustanoveného Bohem navždy střežit (ovšem s nebezpečím i navždy ztratit) čistotu křesťanské zvěsti má na Rusi mezi těmito otcí církve svůj počátek. Aktivní misionářské činnosti se věnovalo hlavně bulharské duchovenstvo, zprostředkovatel cyrilometodějské tradice na Rusi.